

marveč lahko dajatev ustavi ali zniža z enostavnim sklicevanjem na dotično socialno določbo zakona ali statuta, razen morda kadar zakon ali statut v pravilnem smislu odrejata obnovo postopka ali kadar zahteva obnovo postopka zavarovanec ali njegov rodbinski član.

Kadar gre za vprašanje zavarovanja, o katerem z. z. d. in p. b. s. sploh nimata nikake določbe, dočim jo ima p. z. le v § 69 glede obnove postopka, kadar upravno oblastvo prejudicialno vprašanje drugače reši, in hoče nosilec zavarovanja zavarovanje razveljaviti, mora pa vsekakor najprej izreči, da obnavlja postopek, obenem pa lahko že takoj reši vprašanje zavarovanja, in sicer z analogno uporabo §§ 128 in sl. zup. Če je o vprašanju zavarovanja odločila že kaka višja upravna stopnja, mora nosilec zavarovanja seveda pri tej predlagati obnovo postopka.

Če hoče nosilec zavarovanja ustaviti rento ali drugo dajatev zato, ker po njegovem mnenju zavarovanje ni zakonito, mora obnoviti postopek analogno predpisom zup. in zavarovanje razveljaviti ter navesti razloge za to, obenem pa izreči, da se dajatev ustavlja, ker je odpadel prvi pogoj, t. j. zavarovanje. V pravnem pouku je treba napotiti zavarovanca ali njegovega rodbinskega člana v vprašanju zavarovanja na pristojno upravno oblastvo, v vprašanju rente pa na razsodišče.

Če je razsodišče v zadevi že enkrat izdalo razsodbo, sicer nosilec zavarovanja lahko naknadno z odločbo obnovi postopek glede zavarovanja, glede rente pa sam ne sme izdati novo odločbo, marveč predlagati obnovo postopka glede rente le pri razsodišču.

Isto velja, ako hoče zavarovanec ali njegov rodbinski član, ki mu je bilo zavarovanje ali renta odklonjena, pokreniti obnovo postopka glede zavarovanja ali glede rente. (Konec prih.)

Književna poročila.

Dr. Stražnický Milorad: Tumač trgovačkok zakon od 28. listopada 1937. „Jugoslovska štampa“, Zagreb 1939; vel. 8°, str. XV + 673, cena vezane knjige 150 din.

Dosedanje izdaje novega trgovskega zakona (NTZ) so ocenjene v Sl. Pravniku 1958, str. 97 in 252 in sl., in 1959 str. 257 in 309. Komentar v pravem pomenu ni nobena. To vrzel izpolnjuje šele pričujoča knjiga, obširno delo enega naših najboljših strokovnjakov na področju prometnega prava, ki je tudi bil član komisije za izdelavo načrta NTZ-a, žal le pri prvem delu in pri prvih dveh poglavjih drugega dela; pri več kot dveh tretjinah načrta je komisija pogrešala njegovo pomoč, ker je odšel v diplomatsko službo. Pisatelj graja v predgovoru terminološke nedoslednosti in jezične pomanjkljivosti novega zakona; v ta vprašanja se tu ne bom spuščal, omenim naj le, da ima v mnogočem prav, da se da v nekaterih primerih zagovarjati tudi nasprotno stališče, in da je v nekaterih primerih pomotna njegova trditev. Potem

daje in komentira na 504 straneh besedilo novega zakona, na nadaljnjih 141 straneh prinaša tekste sedanjih trg. zakonov, ki ostanejo v moči, potem ko NTZ. stopi v veljavo (srb., črnog., hrv. og. in bos. herc. t. z. s kratkimi opazkami; besedilo določb našega tz.-a, ki ostanejo veljavne, ni navedeno, citirani so le §§ in členi). Dodana sta dokaj obširno stvarno kazalo in kazalo §§, citiranih iz drugih zakonov. V komentarju prinaša pisec poleg svojih pripomb tudi precej številne in obširne citate iz uradnega obrazloženja vladinega predloga trg. zakona, ki pa često niso označeni kot taki, zlasti če je pisec v besedilu obrazloženja kaj malega spremenil. Škoda je, da je ostalo precej tiskovnih napak tudi v besedilu zakona. Nekatere od njih so precej nerodne, ker otežujejo razumevanje ali celo kvarijo smisel zakona, na pr. v § 46 odst. 1, pri § 90, v § 223 odst. 1 in 4 obrt. zak., v § 135 odst. 2, § 197, odst. 2, št. 5, § 215 odst. 1, § 215 odst. 1, § 256 odst. 1, št. 2, § 282 odst. 2, § 310 odst. 1, § 331 I, št. 3, § 347 odst. 6, § 384 odst. 2, št. 4, § 424 odst. 1, § 440 odst. 3, § 488 odst. 4, § 499 odst. 3, § 504 odst. 2, št. 1, § 512 odst. 10. Mimogrede: zakon je od 2. oktobra, objavljen je 28. oktobra 1937.

Kako nevhvaležen in težak posel si je pisec naložil s tem komentarjem, ko se je lotil dela, preden je objavljen uvodni zakon, je v svoji oceni pravilno naglasil že prof. Rastovčan in tu ni treba ponavljati (Mjesečnik 1940, str. 64 sl.); ob teh težavah je treba toplo pozdraviti jako pregledno sestavljeno delo, ki navzlic piščevi izjavi, da ni nameraval izdelati izčrpen komentar, vsebuje jako mnogo in jako mnogo dobrega in je tudi prav lepo opremljen.

Podrobna ocena bi zahtevala celo brošuro, saj se ob vsakem novem zakonu morajo pojaviti številna nova vprašanja, o katerih bodo pisci pač dolgo ali vedno različnega mnenja. Na nekatere, po mojem mnenju važne in jasne nepravilnosti pa je treba poleg tistih, ki jih je že omenil prof. Rastovčan, le opozoriti že sedaj. § 9, III, IV. Če se zahteva prepis vpisov v trg. register ali spisov, omenjenih v § 9. odst. 1, ni treba verjetnimi napraviti upravičene interese. — § 11, VI, 5: Tajno društvo se vendar kot tako nikoli ne vpisuje v trg. reg. — § 27, II, 1. „Firma ne more biti istovetna z imenom, ki se uporablja v obrti“; kaj pa § 128 odst. 1 ob. z.? Pisec najbrže misli naziv obratovališča (tudi na drugih mestih je pisec zbog prevelike kratkosti in jedrnatosti včasih nejasen). — § 127, VI. Trgovec lahko toži in je tožen s firmo tudi v netrg. poslih; zakon se ne izraža tako splošno, prav obratno. — § 28, III, 1: Rodbinsko ime je tisto, ki se sme rabiti po odz.; kaj pa zakon o osebnih imenih? — § 34, III, 1: Ni res, da sprememba imena z dovoljenjem upravnega oblastva — torej po predlogu — spada pod § 34 („po sili zakona“). — § 47, II. V katerem zakonu je rečeno, da mali trgovec ni upravičen voditi trg. knjige? Iz čl. 14 načrta uvodnega zakona, ki se pisec nanj pogosto poziva, se celo jasno vidi nasprotno, gl. tudi § 391 odst. 3 cpp. — § 66, VI, 1. V likvidaciji naj prokura postane (navadno) trg. pooblastilo; kaj pa § 156 odst. 2? Ali naj v likvidaciji prokurist ne sme najeti posočilo ali pravdati se itd. (§ 63), če to zahteva izvršitev likvidacije? — § 72, II, 1. Antiteza „punomočnici“ in „šegrti“ je kriva, meša se pooblastilno razmerje s službenim; najbrže pa samo lapsus calami, mišljeni so pač „pomočnici“. — § 82, II, 2. Po piscu trg. agent pred pravdo ne more zahtevati predložitve gospodarjevih trg. knjig; zakon določa izrečno prav nasprotno (lapsus calami). — § 98, IV. Za primer, da ni ne dogovora ne krajevne šege, kolika naj bo posrednina, vendar zakon jasno določa, kako se izračuna njena višina, sodnik v tem primeru ne more odločati o primernosti; zmešani sta določbi § 98 odst. 2 i 3. — § 115, IV, V § 115 odst. 3 ne gre za zastaralne, temveč za prekluzivne roke. — § 155, II, III, IV. Zdi se, da so opazke

k odst. 1 do 3 pomešane; če niso, so nepravilne. — § 143, II. Ne gre za „ispravno („po pravoj vrijednosti“) bilanco“, temveč mišljena je bilanca, sestavljena po načelih likvidacijske bilance („po svojoj stvarnoj vrednosti“, t. j. brez tajnih rezerv, brez prekomernih odpisov itd.) — § 151, I, 1. Z večino glasov se v jav. trg. družbi likvidatorji ne morejo postavljati, kakor trdi pisec; to bi moralo biti dovoljeno v pogodbi. — § 156, IX. Da bi likvidator-družbenik ne mogel odpovedati te funkcije, z ozirom na § 120 ne bo držalo (§ 160). — § 170, I. Ne stoji, da je v bilanci komanditne družbe za odpise potreben pristanek komanditistov; to bo veljalo, če gre za prekomerne odpise, po načelih računovodstva potrebne in pravilne pa morajo komplementarji izvršiti celo zoper voljo komanditistov. — § 189, IV. Ni res, da zakon dovoljuje stvarne vloške samo za eno desetino temeljne glavnice; prav obratno: najmanj ena desetina se mora vplačati z gotovino. § 190, I, 3a. Postavitev za člana uprave „za dugi niz godina“ je zbog § 293 odst. 1 nemogoča. — § 211, IV. Ni res, da bi se moglo v trg. register vpisati kaj več kot je določeno v § 211 odst. 2 in 3; gl. § 7 odst. 2. — § 222, III, 3. Opazka bi bila pravilna, ko bi se izraz „prema imenitoj vrednosti“ zamenjal z izrazom „prema tečajnoj vrednosti“, tako pa je nerazumljiva. — § 235, II. Ni res, da posest talona daje domnevo pravice do dividende: daje pravico do nove kuponške pole; prav tako (t. III, 2) ne stoji, da sme imetnik kupona zahtevati izdajo talona. — § 238, II, b, cc). Drugi stavek je z ozirom na § 238 odst. 4 nerazumljiv. — § 240, III. Če ni s pravili določeno (§ 256 odst. 6), da o uvedbi kaduciranja odloča skupščina, je uvedba stvar uprave (§ 297 odst. 1), torej prav obratno kot trdi pisec. — § 246, III. Zamenjani sta besedi „broj“ in „rod“, lapsus calami; smisel je pa s tem pokvarjen. — § 264, II. Res je, da je določeno, v katerih primerih se mora sklicati ponovna skupščina in da so za te primere dane olajšave; toda te olajšave veljajo tudi za neobvezno ponovno skupščino. — § 279, I. „Društvo“ tu ni večina delničarjev, ampak samo uprava, razen ako bi bilo s pravili drugače določeno. — § 287, I, b. Kaj se pravi, da ima tožitelj pred pravnomočnostjo sodbe svobodne roke? Kaj pa cpp.? — § 288, I, d. Ni res, da se iz § 256 odst. 3, vidi, kateri skupščinski sklepi se morajo vpisati v trg. register; v § 256 odst. 3 je omenjen samo en tak sklep, pač eden najbolj redkih. — § 304, IV, 3, b. Prav obratno od piščeve trditve je res: ni prepovedano, izdajati tajnosti družbe, kadar interes zahteva, da se ne izdajo, ampak dovoljeno je izdati jih, če izdajo zahteva interes družbe. — § 323, VII. Trditev, da je poverjenikom za preskušnjo dovoljena samo nagrada, ki jo odredi sodišče, je presplošna, po odst. 6 velja to le za poverjenike, ki jih je postavilo sodišče. — § 337, IV. „Višina obče rezerve mora biti določena v pravilih, kolikor ni določena z zakonom (§ 338 odst. 1).“ V § 338 odst. 1 o tem sploh ni govora, zakonska minimalna višina je določena v § 337 odst. 1, s pravili se lahko določi samo večja; za tiskovno pomoto ne gre, to se vidi iz nadaljevanja. — § 343, III, 2. Za skupšč. sklep o spremembi pravil naj po § 174 odst. 1 zadostuje absolutna večina, toda § 174 sploh ne prihaja v poštev, § 274 pa določa v odst. 2 tričetrtinsko večino, in to od kvalifikovanega kvoruma. — § 350, II, c, bb). Trditev, da se osebami, ki imajo opsijsko pravico, nove delnice ne smejo ponuditi al pari, je napačna, mišljeno je najbrže „sub pari“. — § 362, I. „Izraz „povlačenje“ (amortizacija) ima v delniškem pravu dvojen pomen“: sodna razveljavitev prešle listine in razveljavitev delniške pravice same. Pripomba je vzeta iz Obr., kjer je pravilno rečeno, da ima izraz „amortizacija“ dvojen pomen, ne pa izraz „povlačenje“, ki ima samo drugi pomen. — § 364, II, b), ee), β). Kazni po §§ 405 in sl. naj bi bile kazni za nered, toda v resnici to

velja le za kazni po § 412; vse ostale so kriminalne kazni. — § 409, II. Trditev, da mora tisti, ki je obdolžen, da je prekršil naloženo mu varovanje tajnosti, sam dokazati, da je za tajnosti zvedel izven izvrševanja svoje dolžnosti, pač ne bo v skladu z načeli kazenskega prava; taka preobrnitev „dokaznega bremena“ bi morala biti izrečno določena, pa ni. — § 459, IV, 1. Za izvršitev vračila naknadnih doplačil naj bo potreben sklep „skupščine“, poslovodij ali nadzornega odbora (sporno, v. Hachenburg I, 491)“. Ni treba preiskovati, ali je tako po nemškem pravu: iz § 453 odst. 1, št. 1 se vidi, da o vračilu odloča skupščina, njen sklep morajo izvršiti poslovodje, nadzorni odbor sploh nima nič opraviti s tem. — § 454, IV, a. V nasprotju z besedilom zakona je trditev, da se mora pri družbah z o. z., ki imajo več od 10 družbenikov, na skupščini sestavljati prezenčna lista, če pravila o nji molče. — § 458, VI. Ko pisec naglaša, da je § 458 odst. 1 ius cogens, se zdi, da to ne velja za odst. 2, seveda pa velja v okviru § 291 odst. 2 do 8. — § 469, II, e. Položitev varščine sodišča mora (ne: more) naložiti. — § 472, I in § 474, I. Prav je rečeno pri § 474, da more družbenik imeti — samo — en delež, iz § 472 I bi se pa dalo razumeti, da jih ima lahko več: res lahko k svojemu dotedanjemu pridobi še druge, toda vsi se strnejo v enega; § 441 odst. 2. — § 475, I, b. Če se vsi deleži združijo v eni fizični osebi, pisec po pravici pravi, da ne gre za successio per universitatem, toda zakaj govori samo o fizični osebi, ali velja za juristično kaj drugega? — § 476 I, 1. c. K 1. odstavku uči komentar, da mora sklep ostalih družbenikov biti soglasen, zakon pa se zadovoljuje s tričetrtinsko večino. — § 482, IV, c) (prav: b). Z „doplačili“, omenjenimi v odst. 4, naj bodo mišljena tudi naknadna doplačila po § 457; to je povsem napačno, mišljena so doplačila, omenjena v § 384, ki je citiran v § 482 odst. 4. — § 491, I. Učenje, da je tajni družbenik pri zgubi udeležen le, če je to posebej dogovorjeno, je v polnem nasprotju z določbo § 491 odst. 1. — § 497, III. Povsem krivo je, da sme tajni družbenik ob prestanku tajne družbe zahtevati delež pri dobičku, ne pa deleža pri imovini tajne družbe. Brez ozira na to, da tajna družba kot taka sploh nima svoje imovine, sme tajni družbenik ob prestanku družbe seveda zahtevati denarno vrednost svojega vložka po bilanci.

Kolikor včasih ne moti prevelika kratkost izražavanja, bo knjiga vsakemu slovenskemu pravniku prav lahko razumljiva.

Dr. M. Škerlj.

Dr. Bayer Vladimir: Problem sudjelovanja nepravnika u savremenom kaznenom sudovanju. Tiskara Merkantile, Zagreb, 1940. I. Str. 188.

V predgovoru te knjige je pisec pokazal na dejstvo, da ima Hrvatska na področju kazenskega postopanja sedaj pravico lastnega zakonodavstva, da bo torej treba rešiti tu tudi eno izmed osrednjih problemov pravosodstva, t. j. vprašanje sodelovanja laikov v kazenskih stvareh. V naslovu knjige izraz „sudjelovanje nepravnika“ ni točen, ker so — tudi po Bayerjevih izvajanjih samih — ne samo nepravniki, ampak tudi pravniki nepoklicni sodniki v kazenskih stvareh. Pisec pričinja s pravnozgodovinskim prikazom problema, ki pa ni povsem točen, za jugoslovanske prilike tudi nepopoln. Na str. 6. pravi namreč, da je v preteklosti obstajalo med Slovani in Germani sodišče, ki je ustrezalo današnjemu prisedniškemu sodišču, na str. 15 pa se trdi, da so imeli postopniki vseh evropskih držav na kraju 18. stol. „isključivo profesionalne sudove“. Ni eno ni drugo ni pravilno. Napake se nahajajo tudi glede historiata porote. Bayer piše za Avstrijo, da je bila v njej uvedena porota l. 1850.; res pa je, da je delovala v tiskovnih zadevah od l. 1848. do l. 1851.; pravi, da je bila vobče uvedena l. 1873.,

prezrl pa je, da je poslovala kot tiskovna prej že od l. 1869. Za Hrvatsko je pravilno zapisal, da je bila uvedena l. 1875. s sedežem v Zagrebu za vso deželo, ni pa vsaj omenil, kako je bilo njeno področje ponovno omejeno, l. 1897 pa za privatno pregonljive delikte sploh ukinjeno. Za Vojvodino bi moral pisec navesti, da je bila porota med svetovno vojno suspendirana, po vojni pa ne več oživotvorjena. Za Srbijo trdi Bayer, da je imela poroto, v kateri so odločevali poklicni in laični sodniki v vseh vprašanih; to je nepravilno, ker o kazni porotniki niso smeli glasovati. Da so v Bosni in Hercegovini z zakonom iz l. 1921. odpravili sodelovanje dveh laičnih sodnikov na glavnih razpravah okrajnih sodišč, bi bilo treba omeniti ravno tako kakor tudi, da se je to zgodilo na Hrvatskem že l. 1888. Sploh se opaža, da je Bayer, ki se sam na naslovni strani knjige označuje kot „diplomirani slušalac kriminološkega inštituta pariškega sveučilišta“, prikazal angleške in francoske prilike glede laičnih sodnikov mnogo podrobneje nego prilike naše kraljevine, od ostalih slovanskih držav pa se je v tem pogledu samo mimogrede dotaknil Sovjetske Rusije (str. 157). Največjo vrednost pripisujemo Bayerjevi knjigi v pogledu opisa možnosti, kako bi se prvotno postopanje, če pride do uvedbe porote na Hrvatskem, pravilno uredilo. Vse to je podal avtor v tretjem delu knjige, toda zdi se nam, da je specifično za pravne prilike na Hrvatskem premalo novih momentov navedel. Največ se bavi z načrtom za zakon o poroti za našo kraljevino, ki ga imenuje načrt Nikole Ogorelice, čigar zgodovine pa avtor ne pozna. Načrt je izdelala ožja komisija (Mihajlo Jovanović, Niko Ogorelica in podpisani), upropastil ga pa je I. kongres pravnikov v Beogradu (l. 1926.). Izvajanja Bayerjeva so v tem, 3. delu, logično lepo razporedjena in podprta, vendar z vsemi ne utegne imeti sreče, zlasti ne z uvedbo trojne porote, meščanske, seljaške in tiskovne. Ne gre samo za vprašanje stroškov, ampak tudi za enotnost judikature, ki bi se morala kot velika dobrina pravosodja pospeševati, nikari pa ne po četverih tokih usmeriti; saj prihaja tudi še judikatura rednih sodišč, in to še prav posebno, v pošte. „Razredne“ judikature — nikar!

Dr. Metod Dolenc.

Dr. Ráliš Antonín: Pojem a trestnost pokusu. študia o základných otázkach náuky o pokuse. Knjižnica Právnickej fakulty Slovenskej v Bratislave. Bratislava. 1939. Str. 175.

Profesor bratislavske univerze dr. Antonín Ráliš je objavil doslej dve večji monografiji, eno iz področja kriminalne sociologije: Delikti proti čti na venkově. 1929 (Delikti zoper čast na deželi), drugo pa iz področja teorije kazenskega prava: Studie o pričetnosti. 1931 (Študija o vračunljivosti).

Novejša Ráliševa razprava je odlomek iz večje študije o poskusu. Zaradi težav, ki so nastale v zadnjem času na knjižnem trgu, se je moral avtor omejiti na objavo le tistega dela monografije, ki se tiče pojma kaznivosti poskusa. Pa tudi v tem delu je moral izpustiti analizo pozitivne zakonodaje ter se bavi le s teoretično plastjo problema. Razprava je pisana v slovaščini, dodan pa ji je resumé v nemškem jeziku.

V metodološkem delu svoje knjige naglašava avtor posebno, da je treba strogo ločiti teoretično vprašanje o pojmu poskusa od praktičnega vprašanja njegove kaznivosti.

Pojem poskusa obsega, po avtorju, štiri sestavine: voljo, usmerjeno na izvršitev dejanja, krivčevo delovanje v zunanjem svetu, subjektivno storilčevo prepričanje o sposobnosti (učinkovitosti) poskusa in končno izostanek uspevka.

Volja pri poskusu se izraža v naklepu. Poskus kulpoznega delikta je pojmovno nemogoč, „ježto nemožno se pokusiti o to, čeho nehceme“ (str. 52.) Naklep pri poskusu je istoveten z naklepom pri dovršenem dejanju. O kakem specialnem naklepu pri poskusu ni govora: „Pokus nemá zvláštního dolu; jeho dolus je dolem k dokonání“ (Str. 27).

Poskus predpostavlja storilčevo udejstvovanje v zunanjem svetu. V tem pogledu velja še danes staro načelo: *Sola unica cogitatio non punitur, nisi in actus externos erupit*. Tudi novejša nemško kazensko pravo, ki je zamišljeno kot izrazito voluntaristično (*Willensstrafrecht*), ne kaznuje volje kot take, ampak le „eine Betätigung des Willensentschlusses“ (Str. 35).

Glavno avtorjevo zanimanje je osredotočeno na vprašanje o sposobnosti poskusa. O poskusu govorimo le, če je bil delinkvent subjektivno prepričan, da utegne njegovo dejanje vsaj verjetno privedi do uspevka.

Pisec zavrača nauk o t. zv. „Mangel am Tatbestand“ pri absolutno nesposobnem poskusu ter se zavzema za kaznivost tudi v teh primerih. Na to prehaja na splošno vprašanje o kaznovanju poskusa. V tem pogledu nastopa zakonodavec suvereno in določa smotno mejo kazenske odgovornosti za poskus, upošteva načelo pravičnosti in načelo ekonomije pri uporabi kazenskih sredstev. Kaznovanje poskusa je navsezadnje vprašanje kriminalno-politične smotnosti: „Trestání pokusu je otazkou kriminalně-političké účelnosti“ (str. 144). Zakonodavec lahko kaznuje vse primere poskusa, ki so zapopadeni v logičnem pojmu poskusa. To bi celó pogubilo zakonodavčevo nalogo, ker bi odstranilo spore o mejah poskusa. Vendar bi taka rešitev problema s kriminalno političnega stališča ne bila priporočljiva. Pisec se pridružuje v glavnem subjektivni teoriji, toda z eno bistveno omejitvijo. Zagovarja namreč nekaznivost v onih primerih t. zv. „nomološke“ zmote pri poskusu, ki izpričujejo skrajno krivčevo naivnost, praznovornost in vobče grobo nepoznanje naravnih zakonov.

Na to stališče se je postavil že ruski predrevolucijski kz. iz l. 1905, (čl. 49). Njemu sta sledila poljski kz. iz l. 1932, (čl. 25) in čehoslovaški nkz iz l. 1926, (§ 18, odst. 5).

Osnovni kriterij kazenske odgovornosti za poskus je, po Rálišu, pojem „sintetične nevarnosti“ (*synthetické nebezpečí*), to se pravi take nevarnosti, pri kateri se upošteva tako dejanje, kakor tudi storilčeva osebnost (str. 140).

V našem kratkem poročilu smo označili le splošni okvir obravnavanih problemov in navedli najvažnejše avtorjeve zaključke. S tem še daleč ni izčrpana vsebina Ráliševe knjige. Vsako njeno poglavje je kratka monografija zase. Pri razčlembi problema je pisec pokazal izredno akribijo, dialektično spretnost, združeno s strogo znanstveno objektivnostjo in fin pravni čut. Vsem, ki se hočejo seznaniti s problematiko poskusa v novejši kazensko-pravni teoriji, bo Ráliševa knjiga služila kot zanesljiv vodnik v labirintu spornih vprašanj v nauku o poskusu.

A. Maklecov.

Dr. Čulinović Ferdo: Socijalnost u izvršenju. Bibl. časopisa „Pravosudje“, sv. 34. Beograd, 1940. Pos. odtis. Str. 19.

Dr. Jan Jurij: Kreditna tehnika. Samozaložba. Maribor, 1940. Str. 87.

Dr. Matijević I. — dr. Čulinović F.: Komentar zakona o izvršenju i obezbedjenju. V. knjiga. 4. §§ 322 do 335. Štamparija Svetlost. Beograd. 1940. Str. 2275—2354.

Mulaček Rajko: Gradbeni predpisi. J. Blasnika nasl. Ljubljana. 1940. Str. 656.

Dr. Politeo Ivo: Uvod u radno pravo. Pos. odtis. Biblioteka časopisa „Pravosudje“, sv. 35. Beograd. 1940. Str. 13.

Dr. Sagadin Stephan: Die staatsrechtliche Lösung der kroatischen Frage in Jugoslawien. Pos. odtis iz „Zeitschrift für osteuropäisches Recht. Berlin. 1940. Str. 243—254.

Dr. Milan Škerlj: Nadležnost skupštine kod privrednih zadruga. Pos. odtis. Biblioteka časopisa „Pravosudje“, sv. 35. Beograd. 1940. Str. 20.

Dr. Pržić Ilija: Italijansko ratno pravo. Pos. odtis iz Arhiva za društvene i pravne nauke. 1940. Biblioteka Jugoslovenskog udruženja za medjunarodno pravo, XXXII. Str. 19.

Zbornik znanstvenih razprav. XVI. letnik. Izdaja profesorski zbor juridične fakultete v Ljubljani. Ljubljana. 1940. Str. 315.

Razne vesti.

Kronika društva „Pravnika“. Kr. banska uprava dravske banovine je z razpisom z dne 26. aprila 1940 II. št. 13755/1 odobrila preosnovo društvenih pravil, kakor je predlagala to zadnja glavna skupščina. Spremenjeni § 9 a) se glasi sedaj takole: „§ 9. Glavna skupščina: a) voli načelnika in 16 odbornikov (kojih mora vsaj osem stanovati v Ljubljani) in 3 preglednike računov za eno leto;“ — Društvo je priredilo na nedeljo, dne 2. junija pomladanski izlet, ki so se ga udeležili po večini ljubljanski člani. Izletniki, nad 50, so se podali iz žel. postaje Žirovnice v Vrbo in obiskali tamkaj rojstno hišo pesnika — prvaka dr. Prešerna. Lep in zanosen govor je imel pri tem gd. namestnik državnega tožilca Branko Goslar. Potem se je podala vsa družba skozi Zasip proti Bledu in se ustavila pred krajem na grobu društvenega ustanovitelja dr. Andreja Ferjančiča. Njegovemu spominu in pomenu se je oddolžil, poudarjajoč neminljive zasluge za društvo, društveni podpredsednik gd. univ. prof. dr. R. Sajovic. Pri skupnem kosilu (pri Petranu) je pozdravil izletnike društveni predsednik dr. M. Dolenc, nekaj spominov iz prvih Pravnikovih izletov pa je obujal častni član, gd. dvorni svetnik v pok. Miško Gabrijelčič. Popoldne je odšla vsa družba med zelenimi livadami skozi Ribno in Lancovo v Radovljico. S tem se je končal drugi Pravnikov blejski izlet, upajmo, s prav tolikšnim duhovnim uspehom, kakor ga je imel pok. dr. Ferjančič, ki je popeljal društvenike v prvem letu svojega predsednikovanja (1895), prvič na Bled. — Za društvene člane so bili sprejeti gg. dr. Virnik Maks, odvetniški pripravnik v Kamniku, dr. Klokočar Dragutin, sodnik v Bački Palanki, Pintar Vladimir, odvetniški pripravnik v Ljubljani.

Osebnosti. Zagrebška Jugoslavenska akademija znanosti in umetnosti je izbrala na svečani seji dne 15. junija 1940 gd. univ. profesorja in člana ljubljanske Akademije dr. Gregorja Kreka za dopisnega člana. — Za banovinskega svetnika je postavljen dr. Kukman Vladimir, za referenta pri Državnem svetu Verstovšek Zdenko. — Odvetniško pisarno je odprl dr. Šuc Stanko v Šoštanju.

Kongres Pravnikov Kraljevine Jugoslavije bi se bil imel vršiti lani meseca septembra, pa je bil zaradi posebnih, zlasti zunanjepolitičnih dogodkov preložen na poznejši čas. Dasi se razmere tudi pozneje niso obrnile na boljše, vendar pripravljala dela niso prenehala in je bil ljubljanski pododbor vedno v živahni zvezi z beograjskimi in zagrebškimi odborniki. Resno se je mislilo, da se bo vršila skupščina letos, tudi meseca septembra. Prepoved vseh javnih zborovanj je sedaj povzročila, da je stalni odbor z nadaljnimi pripravami začasno prenehal. Čim pa